

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no : 24.06.2022 - 408

Karar Tarih ve no : 24.06.2022 - 10805

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Şarkıye Mahallesinde Odunpazarı Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içerisinde, 12785 ada, 9 parselin bitişiğinde tescil harici alanda yer alan Çengel Çeşmesinin tescil edilmesi konusunun değerlendirilmesine ilişkin; Özel Etkin Koleji'nin 10.02.2022 tarihli ve 14 sayılı yazısı ve ekleri, kurum görüşlerinin talep edildiği Kurul Müdürlüğünün 22.02.2022 tarih ve 2229958 sayılı yazısı, Eskişehir Kadastro Müdürlüğünün 11.02.2022 tarih ve 4353412 sayılı yazısı, Odunpazarı Belediye Başkanlığı, Etüt Proje Müdürlüğünün 16.03.2022 tarih ve 41345 sayılı yazısı ve ekleri, Kurul Müdürlüğünün 24.05.2022 tarih ve 2531726 sayılı yazısı, Kurul Müdürlüğünün 24.05.2022 tarih ve 2531615 sayılı yazısı, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 03.06.2022 tarih 257313 sayılı yazısı eki 31.05.2022 tarihli uzman raporu, 20.06.2022 tarih, 1452711 sayılı dosya inceleme raporu okundu, fotoğrafları, tescil fişi ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

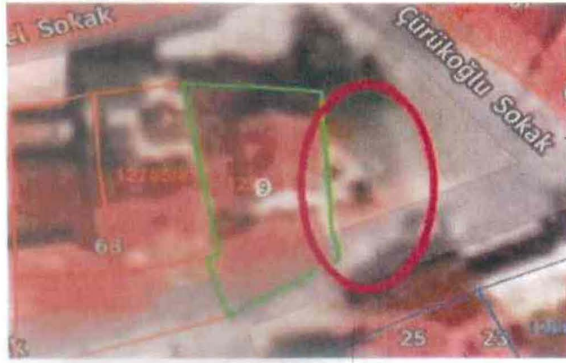
Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Şarkıye Mahallesinde Odunpazarı Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içerisinde, 12785 ada, 9 parselin bitişiğinde, tescil harici alanda yer alan Çengel Çeşmesinin mimari detayları ve tarihi değeri ile korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermesi nedeniyle 2863 sayılı Kanun kapsamında Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tesciline; koruma grubunun "II. (İki) Grup" olarak belirlenmesine; Çeşmeye ilişkin hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, tescilli taşınmaz ve sit sınırları içerisinde 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir inşai ve fiziki müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ			ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU				HARİTA NO:
İli :Eskişehir	İLÇESİ : Odunpazarı	Köy / Mahalle:- Şarkıye		KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL:
SOKAK VE KAPINO: Çengel Çeşme Sk	KADASTRO PAFTA:	ADA:12785	PARSEL:9	II.Grup	ÇEVRESEL:
ADI: Çengel Çeşme	YAPTIRAN: Hacı Mehmet	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Geç Dönem Osmanlı		
	YAPIM TARİHİ: 1894	KİTAPF: var	VAKFIYE:		

GENEL TANIM: Dikdörtgen planlı, iki paye destekle taşınan yuvarlak ve tuğla kemerli niş içerisinde bir aynalığa sahip çeşmenin ahşap ve üçgen alınlıklı kırma çatılı bir örtüsü vardır.

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST	A	İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBE	A YOK
B ORTA		B YAP	B	B		B ELEMENLARI	B T	B İZİ VAR
C ENA		C	C	C		C	C	C

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Şarkıye Mahallesi Çengel Çeşme Sokak 12785 adla 9 parselin bitişinde yer alan Çengel Çeşme Anadolu Üniversitesi Sanat Tarihi bölümü hocalarından Prof. Dr. Erol Alınsapan'ın Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi'nde yayınlanan Odunpazarı Mahalle Çeşmeleri isimli makalesinde yerini almış ve Çengel Çeşme olarak isimlendirilmiştir. Söz konusu çalışmada Çeşmenin Çengel Çeşme Sokak ile Çürükoğlu Sokağın birleştiği yerde bulunduğu, dikdörtgen planlı çeşme aynası iki paye üzerine oturan yuvarlak kemerli bir niş içerisinde. Tek musluklu olan çeşmenin aynalık kısmında dikdörtgen kitabemü yer aldığı, harap durumdaki kitabede; "1- Sahibü'l hayrât vel hasenât (...) 2- (...) 3- Elhâc Mehmed (...) ruhiçün elfatiha. Sene 1312 Türkçesi: Hayır ve iyilik sahibi (...). (...) Hacı Mehmed (...) ruhuna Faîha [oku] Sene 1894" yazısının okunabildiği, üstünün kiremit çatı ile örtülü olduğu belirtilmiştir. Odunpazarı Belediyesi'nin 2010 yılında gerçekleştirdiği onarımda üçgen alınlıklı ahşap çatısının yenilendiği, ahşapların ve kiremitlerin değiştiği, bozulan yan cephelerin tamir edildiği, ön cephenin temizlendiği, iki kalın payenin taşıdığı taş kemerin yüzeyine tuğla eklemeler yapıldığı, ualağın mermer malzeme ile yenilendiği anlaşılmaktadır. Tek musluklu çeşmenin at nalı kemerli maşrapa taşı koymak için açılmış özgün bir de nişi bulunmaktadır. çeşmede herhangi bir süsleme öğesine rastlanmamıştır.

Kitabesimlen anlaşıldığına göre Hacı Mehmet isimli bir kişi tarafından 1894 tarihinde inşa ettirilen Çengel Çeşme, mimari ve süsleme özellikleriyle dönemini yansıtan özgün özelliklerini büyük ölçüde korumuş bir eserdir. Kent için önemli bir bellek oluşu, konumu, mimari ve estetik özellikleri ile söz konusu çeşmenin kültür varlığı olduğu tarafımızca değerlendirilmekte ve tescile önerilmektedir.

ORJİNAL KULLANIM :
Çeşme

BUGÜNKÜ KULLANIM :
Çeşme

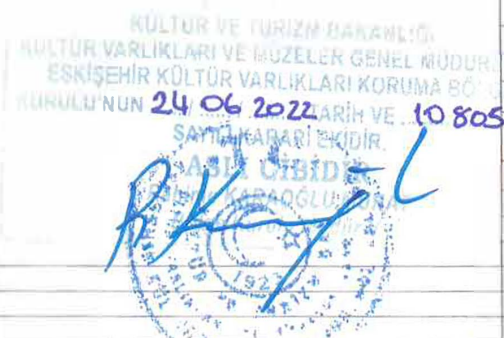
ÖNERİLEN KULLANIM
Çeşme

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Begüm AYABA BALCILAR
Mimar

YAYIN DİZİNİ

EKLER:

RAPOR
FOTOĞRAF
RÖLÖVE PROJESİ
RESTORASYON PROJESİ
HARİTA
KROKİ
KİTABE
VAKFIYE

KONTROL EDEN:

KURUL KARARLARI:

REVİZYON:

KURUL ONAYI: